

Høringsnotat om ændring af artsfredningsbekendtgørelsen – forbud mod indfangning, drab mm af dagsommerfugle

---

Ændring til artsfredningsbekendtgørelsen om fredning af en række dagsommerfugle har været i høring i perioden 7. maj – 5. juni 2020. Der er modtaget i alt 12 høringssvar fra:

Advokatsamfundet
Danmarks Naturfredningsforening
Dyrenes Beskyttelse
Entomologisk Fagudvalg
Erling Krabbe
Landbrug & Fødevarer
Lepidopterologisk Forening
Naturvejledning Danmark
Sebastian Klein
Steen Bork Christensen
Statens Naturhistoriske Museum og Naturhistorisk Museum Aarhus (fælles)
WWF

Efter høringen har DCE udarbejdet supplerende vurderinger, der kan findes i deres helhed her:

https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020_24.pdf

https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020_47.pdf

https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020_54.pdf

Advokatsamfundet har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget. I det følgende gennemgås de indkomne høringssvar. Miljø- og Fødevareministeriets (MFVM) bemærkninger er anført i kursiv. Høringssvarene er gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om de enkelte høringssvar henvises til høringsportalen (www.hoeringsportalen.dk).

De indkomne høringssvar behandles nedenfor under følgende overskrifter:

1. Den forventede effekt af fredningen.
2. Fredningens betydning for rekruttering af nye entomologer og for naturformidling.
3. Fredningens betydning for private lodsejeres råderet over egne arealer.
4. Konkrete forslag til ændring af listen med dagsommerfugle, der foreslås omfattet af fredningen.
5. Andet.

Bemærkninger om konkrete emner:

1. Generelle bemærkninger, herunder den forventede effekt af fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening, Dyrenes Beskyttelse, Erling Krabbe, Sebastian Klein og WWF bakker op om den foreslåede fredning. **Landbrug og Fødevarer** bakker op om et rent indfangningsforbud, men mener ikke, at dagsommerfuglene bør være omfattet af det generelle drabsforbud, som følger af fredningen (se under punkt 3). **Steen Bork Christensen** mener, at det giver god mening at beskytte truede danske dagsommerfugle i mere begrænset omfang. En række af høringsparterne peger på, at den største trussel mod danske dagsommerfugle er, at levesteder forringes og forsvinder og understreger, at der fortsat er behov for fokus på levesteder. **Danmarks Naturfredningsforening** gør opmærksom på, at en række rødlistede arter og deres ynglesteder, ikke er beskyttede i dag. **Dyrenes Beskyttelse** finder det positivt, at en lidt større gruppe insekter nu bliver omfattet af en juridisk beskyttelse mod indsamling. **Sebastian Klein** glæder sig over fredningen og peger på, at de grønne i årevis har kæmpet for beskyttelse af dagsommerfuglenes levesteder samtidig med, at der har manglet beskyttelse af selve individerne. **WWF** finder, at fredningen er et vigtigt og væsentligt præventivt skridt mhp at undgå u hensigtsmæssig og skadelig indsamling af fåtallige og sårbare arter og populationer, samt at fredningen har en stor præventiv og formidlingsmæssig værdi, der vil medvirke til at sætte øges fokus på den endnu mere betydningsfulde indsats for beskyttelse og genopretning af levesteder. **Naturhistorisk Museum Århus og Statens Naturhistoriske Museum** mener ikke, at en fredning af dagsommerfugle eller andre insekter har en bestandsbevarende effekt med mindre denne følges op af betydelige tiltag til forbedring af habitater og levevilkår. Museerne peger på, at indsamlingstrykket mod dagsommerfugle vurderes at være meget lavt i Danmark. Dette bakkes op af **Entomologisk Fagudvalg**, der sammen med **Lepidopterologisk Forening** også peger på, at tilbagegangen i de danske dagsommerfugle primært skyldes ødelæggelse og fragmentering af insekternes levesteder. De peger desuden på den udbredte konsensus blandt entomologer (såvel professionelle som amatører) om, at indsamling af insekter kun i meget sjældne tilfælde kan have en negativ effekt på den enkelte population. Desuden peger **Entomologisk Fagudvalg** og **Lepidopterologisk Forening** på, at sommerfugleforeningerne allerede i dag har etiske retningslinjer, der understreger, at indsamling fra fåtallige populationer og indsamling mhp salg, ikke er acceptabelt. Sommerfugleforeningerne har allerede indført egne populationsbeskyttelser af udvalgte arter, der opdateres årligt.

Miljø- og Fødevareministeriets (MFVM) bemærkninger:

MFVM finder, at der er en væsentlig signalværdi i en bred fredning af danske dagsommerfugle. Selvom DCE vurderer, at effekten er begrænset og usikker, er det fortsat ministeriets opfattelse, at det giver mening at indføre et forbud mod indfangning og drab af en række danske dagsommerfugle. Ministeriet hæfter sig særligt ved, at et forbud kan have en effekt i forhold til de truede og lokalt udbredte arter. Den eksisterende viden om de danske dagsommerfuglebestande og omfanget af indsamlingen er begrænset og fredningen er et udtryk for et forsigtighedsprincip. Det er ministeriets vurdering, at selv en lille effekt er værd at tage med.

MFVM finder, at det er positivt, at entomologer og sommerfugleforeninger er gået forrest ved selv at indføre etiske retningslinjer for indsamling af sommerfugle. Etiske retningslinjer bidrager til at sikre en skånsom omgang med naturen og for langt de fleste mennesker vil en sådan anbefaling være tilstrækkelig. Det er imidlertid ministeriets vurdering, at der er behov for en egentlig juridisk bindende beskyttelse af de omfattede arter.

Bemærkningerne giver ikke anledning til justeringer i bekendtgørelsen. Der henvises for så vidt angår udformningen af den endelige liste til afsnit 4.

2. Fredningens betydning for rekruttering af nye entomologer og for naturformidling.

En række høringssvar udtrykker bekymring for, at et bredt forbud kan påvirke rekrutteringen af nye entomologer negativt og svække amatør-entomologien, der gennem tiden har bidraget i betydeligt omfang med viden om de danske dagsommerfugle. **Entomologisk Fagudvalg** peger på, at et omfattende indsamlingsforbud vil få alvorlige negative konsekvenser for den dybere viden om insekterne i Danmark. **Lepidopterologisk Forening** peger på, at det arbejde, der gennem indsamling udføres af amatør-entomologer generelt er både uskadeligt og vigtigt for at opnå viden om arternes udbredelse. Rekrutteringen af nye entomologer, der med tiden opnår en dyb og detaljeret viden, er meget lille, og der er alvorlig risiko for, at den helt ophører i tilfælde af omfattende forbud mod indsamling af dagsommerfugle. Også **Steen Bork Christensen** understreger, at et bredt forbud risikerer at få negative konsekvenser for det amatør-entomologiske arbejde i Danmark og for børn og unges tilgang til arbejdet med naturen i undervisningen. Der er i dag et fint samarbejde mellem amatør- og fagentomologer, og amatørerne løfter opgaver, som der ikke er tilstrækkelige ressourcer til blandt de professionelle entomologer på museer og universiteter, f.eks. indsamling af viden om den samlede tilstand for danske sommerfugle og artsbestemmelse af danske sommerfugle. Dette støttes af **Statens Naturhistoriske Museum og Naturhistorisk Museum Aarhus**, der peger på, at indsamling af belægsmateriale i forhold til ny-indvandrede arter vil være et uvurderligt værktøj til dokumentation af og forskning i fremtidens faunaændringer, og at dette kun effektivt kan opnås gennem netværket af danske amatør-entomologer. Desuden mener **Naturvejledning Danmark**, at det bør fremgå tydeligt, at der er undtagelser fra forbuddet, da budskabet om, at "nu bliver det forbudt at indsamle sommerfugle" kan skabe problemer for naturvejledere ift. at få tilladelse til at lave formidling hos private og organisationer eller ved at sommerfugleindsamling generelt stigmatiseres. **Naturvejledning Danmark** foreslår en række konkrete ændringer af artsfredningsfredningsbekendtgørelsen, der vil gøre det muligt at indfange sommerfugle, hvis det sker på en forsvarlig og skånsom måde og med hurtig genudsætning, så børn og voksne har en lovlig mulighed for at opbygge en naturinteresse og -glæde gennem nærstudie / iagttagelse af naturens vilde dyr – så længe studierne sker på en for dyrene skånsom ikke destruktiv måde.

MFVM's bemærkninger:

MFVM anerkender det store arbejde, der igennem tiden er udført og fortsat udføres af danske amatør-entomologer, og som væsentligt har bidraget til den viden, man i dag har om de danske dagsommerfugle. MFVM anerkender desuden, at den opgave som naturvejledere og undervisere i hele landet løfter i forhold til at fremme naturforståelse og -dannelsen hos børn og voksne, er en væsentlig forudsætning for på langt sigt at skabe bedre forståelse for den danske natur. Både forsknings- og undervisningsaktiviteter vil kunne fortsætte efter fredningen. For så vidt angår forskning vil det fortsat være muligt at opnå en dispensation fra forbuddet mod drab og indfangning ift. de fredede arter. I forhold til undervisning gør MFVM opmærksom på, at forbuddet mod drab og indfangning kun omfatter en del af de danske dagsommerfuglearter. Mange arter, som man vil møde i naturen, er ikke omfattet af forbuddet. Fredningen er udtryk for en balance mellem benyttelse og beskyttelse og et forsigtighedsprincip. Der ligger en væsentlig formidlingsopgave i forhold til at passe på det sjældne og sårbare samtidig med, at andre mere almindeligt forekommende arter i videre omfang kan gøres til genstand for undersøgelser. Denne opmærksomhed på forskellen mellem det almindelige og det sjældne og mere sårbare sender et vigtigt signal om, at her er noget, som skal passes særligt på – også ift. levesteder.

Endelig skal MFVM pege på, at udfordringerne med at skelne mellem arter, hvoraf nogle er fredet og andre ikke er, kendes fra andre arter. Fredningen stiller skærpede krav til dem, der samler dagsommerfugle, men flere af de omfattede arter er tilknyttet få og kendte lokaliteter, hvorfor det er muligt at orientere sig om risikoen for at fange en sommerfugl, som er omfattet af forbuddet. Om

indfangning af dagsommerfugle med henblik på hurtig genudsætning ("catch and release"), se punkt 5.

Bemærkningerne giver ikke anledning til justeringer i bekendtgørelsen.

3. Fredningens betydning for private lodsejeres råderet over egne arealer.

Landbrug og Fødevarer bakker ikke op om, at indfangningsforbuddet gennemføres som en national fredning efter artsfredningsbekendtgørelsen. En national fredning betyder, at det bliver forbudt forsætligt at dræbe individer i alle livsstadier af de omfattede dagsommerfuglearter.

Landbrug og Fødevarer peger på, at det vil kunne betyde, at lodsejere vil kunne opleve en indskrænkelse af råderetten over deres arealer. F.eks. at en landmand, der har anmeldt et areal til permanent genopdykningsret eller som på anden måde har ret til at inddrage et areal i dyrkning eller lignende vil kunne blive pålagt restriktioner i genopdykningen eller alternative anvendelser, hvis det kan have negative konsekvenser for individer af en beskyttet art. **Landbrug & Fødevarer** finder, at der bør ses på muligheden for at give erstatning til lodsejere i de tilfælde, hvor lodsejers råderet over et areal, inddrages eller mindskes på grund af indvandring af beskyttede arter. **Landbrug & Fødevarer** opfordrer til, at den foreslåede ændring af artsfredningsbekendtgørelsen justeres, så fredning alene kommer til at vedrøre indfangning og ikke drab.

MFVM's bemærkninger:

Forbuddet mod indsamling og opbevaring i private samlinger af en række dagsommerfugle foreslås gennemført ved, at de foreslåede dagsommerfugle bliver omfattet af artsfredningsbekendtgørelsens forbud mod indfangning af og drab på nationalt beskyttede arter. Bekendtgørelsen udvider dermed gruppen af arter, der er omfattet af en national fredning. Det er ikke nyt, at lodsejeren skal tage hensyn til nationalt fredede arter, som f.eks. padder og krybdyr. Med forslaget bliver gruppen af arter, som lodsejeren skal være opmærksom på, udvidet. Som Landbrug & Fødevarer er inde på omfatter forbuddet kun forsætlig drab på individer af de omfattede arter. Da sommerfuglene er mobile vil beskyttelsen på dyrkede arealer især være relevant ift. æg og pupper. En lodsejer, der har viden om, at der er æg eller pupper fra en af de fredede dagsommerfugle på vedkommendes arealer vil ikke kunne gennemføre aktiviteter, der medfører ødelæggelse af disse livsstadier af sommerfugle uden dispensation. Der er imidlertid ikke tale om en egentlig levestedsbeskyttelse, der f.eks. omfatter forbud mod forstyrrelse af yngle- og rasteområder for dagsommerfugle. Ministeriet vurderer derfor, at ulempen vil kunne imødekommes ved tilrettelæggelse af driften i forhold til artens yngletid. En lang række dagsommerfuglearter bliver ikke omfattet af fredningen. Hovedparten af de arter, der foreslås omfattet af fredningen optræder i meget begrænset antal på få kendte lokaliteter. Desuden er de i vidt omfang stærkt selektive i forhold til værtsplanter og er knyttet til kystnaturtyper, overdrev og engarealer, hvorfor det formodes, at de ikke optræder i stort antal i det dyrkede land. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at den indskrænkning af råderetten over egne arealer, som fredningen medfører, må anses for begrænset.

Bemærkningerne giver ikke anledning til justeringer i bekendtgørelsen.

4. Konkrete forslag til justering af listen med dagsommerfugle, der foreslås omfattet af forbuddet

En række høringssvar vedrører konkrete forslag til ændringer af listen på i alt 33 arter, som er omfattet af fredningen. **Statens Naturhistoriske Museum og Naturhistorisk Museum, Aarhus**, anbefaler, at dagsommerfugle, der har fået en ny og fast bestand gives en tidsbegrænset fredning på fx 10 år. Museerne peger på, at 15 arter ikke bør fredes, enten fordi de er uddøde i Danmark med ringe mulighed for selv at genindvandre, eller fordi de ikke kan anses for på nogen måde at være truede i Danmark af indsamling eller andet. Museerne peger på, at 3 akut truede arter bør fredes, samt at

fredning kan være ønskelig for en anden art. Herudover foreslår museerne for en række arter tidsbegrænset fredning, at en fredning gennemføres med forpligtende tiltag til forbedringer af arternes levesteder eller, at der gennemføres en foreløbig fredning på baggrund af igangværende naturplejetiltag. **Lepidopterologisk Forening** foreslår, at fredningen alene omfatter 8 arter, mens **Steen Bork Christensen** foreslår, fredningen kommer til at omfatte 19 arter. **Danmarks Naturfredningsforening** og **Erling Krabbe** foreslår, at Skovperlemorsommerfugl (*Argynnis adippe*) medtages på listen. **Erling Krabbe** foreslår desuden arterne Sørgekåbe (*Nymphalis antiopa*) og Violet Perlemorsommerfugl (*Boloria dia*) omfattet af fredningen. Der henvises til de konkrete svar for begrundelser og uddybning,

MFVM's bemærkninger:

Fredningen af de foreslåede dagsommerfugle sker ved at tilføje dem til artsfredningsbekendtgørelsens bilag 1 over nationalt fredede arter. Efter gældende praksis gennemføres fredningen på nationalt plan. Det skyldes dels, at regionale forbud er vanskelige at håndhæve, og at viden om dagsommerfuglenes præcise udbredelse er begrænset. De nationale fredninger vil blive gennemført uden tidsbegrænsning, som det er praksis i artsfredningsbekendtgørelsen. Bilaget kan dog løbende opdateres efter behov.

Generelt har MFVM ud fra et forsigtighedsprincip sammenholdt med den begrænsede viden om dagsommerfuglenes udbredelse valgt at medtage uddøde arter, selvom høringssvarene viser, at der er divergerende opfattelse af sandsynligheden for genindvandring. Erfaringen viser, at det ikke kan udelukkes, at arter, som er blevet anset for uddøde, vender tilbage.

Som beskrevet under punkt 1 finder MFVM, at en fredning kan begrundes i andre hensyn end det rent faglige. Det er således ministeriets vurdering, at fredningen bør omfatte i alt 34 arter. I DCE's revurdering af 26. juni 2020 har DCE ikke fundet, at det ud fra en rent faglig vurdering er relevant at indføre et nationalt forbud for 8. For 6 af disse har DCE i notat af 12. marts 2020 peget på, at et regionalt forbud kunne være fagligt relevant. For 2 pegede DCE i notatet af 12. marts 2020 på, at et nationalt forbud kunne overvejes, da arterne forekommer meget lokalt og inden for et relativt begrænset antal områder, og at det ikke kunne udelukkes at en omfattende lokal indsamling vil kunne have en negativ lokal effekt. MFVM finder for disse 8 arter, ud fra et forsigtighedsprincip og et ønske om, at signalere en naturpolitisk holdning om, at vi skal gå langt for at passe på vores dagsommerfugle, at et nationalt forbud bør indføres. Alternativet er, at disse arter slet ikke beskyttes mod indsamling, heller ikke på de lokaliteter, hvor de er pressede.

MFVM vil tilføje Sydeuropæisk Svalehale til bekendtgørelsens bilag 1 på baggrund af DCE's revurdering af denne art.

5. Andre bemærkninger

Erling Krabbe efterspørger en præcisering af om forbuddet gælder alle former for indsamling eller om indfangning med efterfølgende genudsætning vil være tilladt.

MFVM's bemærkninger:

Forslaget indebærer, at de listede dagsommerfuglearter bliver omfattet af artsfredningsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, der indeholder et forbud mod indfangning og drab. Efter fast praksis fortolkes bestemmelsen således, at begge aktiviteter (drab og indfangning) hver for sig er forbudt. Bestemmelsen fortolkes desuden således, at indfangning gælder enhver form for indfangning. Dvs. at det er forbudt at indfange dagsommerfugle uanset, at de efterfølgende udsættes igen (også kaldet catch and release). Denne fortolkning støttes af, at bekendtgørelsen indeholder særlige undtagelser i §§ 16-18, der tillader begrænset indsamling uden dispensation.

Dagsommerfugle er ikke omfattet af disse undtagelser. Indfangning med henblik på genudsættelse af de listede dagsommerfugle bliver med ændringen forbudt og vil derfor fremover kræve dispensation. Det vil fortsat være muligt at indfange dagsommerfugle, der ikke er omfattet af fredningen. En naturvejleder vil f.eks. fortsat kunne indfange en række arter til iagttagelse og undersøgelse ifm. medformidling.